

Pacte pel Creixement

Lideratge i ètica empresarial

Convocatòria Catalana per l'Empresa –Anem per feina. Barcelona, 14 de febrer de 2013

Amigues i amics, benvinguts tots i gràcies per ser avui aquí, a la nostra seu, en aquest edifici que és el nostre principal patrimoni i que alberga els més de dos sègles d'història de la nostra institució.

Foment del Treball ha estat un dels actors principals de la història contemporània de Catalunya. Som la patronal més antiga d'Europa i un protagonista clau en el desenvolupament del país al llarg dels darrers 240 anys. Som protagonistes de la història empresarial de Catalunya, que té una identitat definida pel “treball constant”, “l'amor al progrés”, per la “iniciativa emprenedora” i per “la vocació industrial i la intel·ligència empresarial”.

Compromís i responsabilitat

Això ha estat possible perquè sempre els empresaris, els industrials catalans, hem mirat al futur. I això és el que avui hem vingut a fer aquí. I ho fem com un exercici de compromís i responsabilitat en aquest moment que és difícil, molt complicat, ple d'incerteses. És veritat. Però un moment que es també històric.

Al damunt de les espatlles carreguem quasi cinc anys d'una crisi econòmica molt dura. Els ciutadans, les famílies i les empreses estan patint; i els empresaris volem dir avui, aquí, que nosaltres no participarem del desànim, que malgrat totes les dificultats continuarem treballant amb més força que mai; que oferim el nostre esforç per fer possible la recuperació econòmica; per cercar consensos; per generar feina i ocupació; per explorar nous mercats més enllà d'Europa; per incorporar definitivament la innovació i el coneixement a les nostres organitzacions.

Deia que és un moment històric, perquè a l'horitzó tenim clarament dues opcions: sortir reforçats i més ben preparats, o bé, febles i decaiguts. Només podem triar la primera opció. I això depèn de nosaltres. Molts joves i molt ben preparats ja han sortit fora per trobar oportunitats de feina. Els joves catalans tenen avui una excel·lent formació, són creatius, tenen un talent natural per a la iniciativa empresarial i pensen en clau internacional. La nostra responsabilitat és construir l'entorn i les condicions més favorables per fer empresa. Que els joves tornin per quedar-se perquè Catalunya continuï sent un dels millors llocs d'Europa, no només per viure, sinó també per treballar.

No hem vingut avui aquí els empresaris a demanar res, ni a protestar per res, ni a donar lliçons a ningú. Però tampoc hem vingut a fer optimisme gratuït. No ho podem fer.

Tot i que resten moltes reformes per fer, la Generalitat de Catalunya i també el Govern de l'Estat estan fent un gran esforç. I ho hem de reconèixer en un moment en què sembla que creure en alguna cosa no està ben vist. S'ha controlat el dèficit –malgrat que Europa sigui encara més exigent-; s'ha evitat, de moment, el rescat d'Espanya, i això és bo; s'està arribant al final del sanejament del sector financer, que és el que permetrà que els diners arribin a la economia real, a la economia productiva.

Cohesió social. Negociació, diàleg i pacte

L'altra cara de tot aquest procés de reformes i esforços és dura i amarga: moltes empreses i llocs de treball destruïts; moltes famílies amb greus problemes per cobrir les necessitats més bàsiques; molts empresaris a l'espera d'un finançament que abans arribava i ara es fa esperar. I tot això produeix tensions i desequilibris i posa en risc la cohesió social. I és aquí on els empresaris tenim molt a dir i molt a fer. Sense cohesió social no hi ha empresa i sense empresa no hi ha recuperació econòmica. Hem d'aconseguir créixer fins al 2'5% per a començar a generar ocupació. **Anem per feina.**

Moltes vegades em pregunten per la Reforma Laboral i em recorden que no està generant ocupació. En plena crisi econòmica, les reformes estructurals no tenen efectes immediats. És per això que són estructurals. Les seves conseqüències són a mig i llarg termini. Perquè es tracta de corregir sistemes que s'han esgotat. La seva vida natural ha arribat a terme i cal construir de nou.

A Catalunya, dins el nostre àmbit d'actuació, els sindicats i la patronal -els empresaris-, vam signar l'últim Acord Interprofessional de Catalunya a finals de l'any 2011, que es fonamenta en dues paraules que, al nostre parer, resumeixen molt bé el que és ja el nou esperit en els processos de negociació col·lectiva i concertació social: "flexibilitat negociada".

He de dir que no és un mèrit només nostre. Els sindicats UGT i CCOO han estat un exemple i van donar molt passos endavant. No vam inventar res. Només vam tenir l'encert de mirar, escoltar i aprendre del que ja era una pràctica a les empreses, on treballadors i empresaris negociaven noves condicions per tal de salvar l'empresa. I per tant, també, els llocs de treball.

Cal parlar, negociar i ser creatius fins al final, abans de tancar una sola empresa i destruir un lloc de treball. El cas de Nissan a Catalunya ha estat un bon exemple de diàleg, negociació i pacte.

Lideratge i ètica empresarial. El principi de la innovació

I hem de mirar, escoltar i aprendre. Sense por a revisar tot allò que ens ha servit per arribar fins aquí, però que avui ja no serveix. Crec que és, potser, l'única gran oportunitat que ens ofereix aquest moment tan difícil. Corregir, revisar i construir de nou. I de tot això, els catalans en sabem molt. No tenim una història fàcil. Potser és per aquesta raó que sempre, al final, n'aprenem dels fracassos i aixequem el vol.

El empresaris tenim la responsabilitat d'actuar amb lideratge. Amb lideratge perquè és a les empreses on les persones desenvolupen la seva trajectòria professional i fan que un país sigui pròsper.

Doncs els empresaris hem de saber escoltar. Tots ho hem de fer. No són moments per desentendre's. Ni són moments per no fer cas. No són moments per dir "no, això mai ho hem fet així". Un projecte empresarial amb èxit és aquell que escolta el mercat, escolta els seus clients i escolta els seus equips professionals. Les empreses que funcionen són les que caminen molt a prop dels seus clients i dels seus equips. Van tots junts. I s'adapten al moment i canvien el que han de canviar. I si cal canviar normes, doncs es canvien. I cal dialogar, no només hores, sinó el temps necessari.

Aquest procés de mirar, escoltar i aprendre és sempre en una doble direcció i requereix del diàleg. Diàleg, negociació i pacte. És el principi de la innovació i forma part també del lideratge i la ètica empresarial.

Avui, quan es parla tant de corrupció, hem de pensar que més enllà dels mecanismes de control, la honradesa i el prestigi social d'una organització va molt lligada a les actituds personals. I molt especialment dels seus directius. La transparència i el diàleg actiu, són preventius d'actituds corruptes.

L'economia de mercat sense ètica, és del tot impossible. Així ens ho recorda Max Webber que ho va definir com els fonaments de capitalisme: fermesa, consistència, austeritat, esforç, garantia, fiabilitat en els tractes. En definitiva, la moral de la paraula donada. Sense ètica es impossible l'economia i encara més impossible la sortida d'aquesta crisi.

Mercat Únic Europeu

Fa uns dies llegia un document de la patronal europea Business Europe –a la que està integrada Foment- al voltant del "Mercat Únic Europeu. El camí a seguir". Començava dient: "Recordes com era Europa fa vint anys? Si volies viatjar en cotxe des dels Països Baixos fins a Itàlia, havies de mostrar el teu passaport en cinc fronteres diferents. Al mateix viatge, havies de canviar els teus diners en divises de cada país, pagant una comissió cada vegada. Quan compraves no tenies els mateixos drets com a consumidor que al teu país i hi havien límits quant al que podies comprar i endur-te per al teu ús personal. I, a més de tot això, havies de pagar drets de duana pels béns que haguessis adquirit en un altre país europeu".

Al final del relat deia: “com a ciutadans estem familiaritzats amb aquests canvis en el dia a dia, però què ha canviat per a les nostres empreses? El Mercat Únic incrementa la nostra economia en 600.000 milions d’euros anuals i, des de 1992, ha contribuït a crear quasi 3 milions de nous llocs de treball a Europa. Però, malgrat tot això, el Mercat Únic per les empreses continua incomplet”.

Tenim un escenari nou, absolutament engrescador per a un empresari. Mentre sembla que no canvia res, tot està canviant. I, a més a més, ho fa molt ràpid.

Per això, hem de considerar també la nostra capacitat exportadora. L’exportació ha estat sempre una senya d’identitat de les empreses catalanes, però més amb els darrers anys. I ara, malgrat tot, continua sent un *driver* de la nostra economia.

Alhora, s’ha d’estar atent a l’evolució del tipus de canvi de l’euro, que ha mostrat un apreciació del mateix. És bo, perquè suposa una major confiança en la moneda europea, després d’un any difícil de la moneda única al 2012, però també pot arribar a ser un fre per a la recuperació de l’economia europea, frenant les seves exportacions. La política monetària dels Estats Units i el Japó és molt més laxa i fa una aposta més decidida per la recuperació dels seus països.

Les empreses catalanes exporten el 26% del total de les exportacions de l’Estat i a Catalunya es concentren la quarta part de les empreses exportadores espanyoles. Les empreses catalanes són especialment actives obrint nous mercats, més enllà d’Europa com són Àfrica, Àsia i Amèrica. Però evidentment encara tenim mancances, perquè encara no estem al nivell dels nostres competidors, europeus, americans o asiàtics. Fa massa temps que treballem amb escenaris de difícil sortida.

El d’avui no és un acte merament reivindicatiu. El que volem és oferir i alhora demanar un pacte, el Pacte per al Creixement. Abans de les eleccions del 25 de novembre varem presentar les 100 propostes per al nou govern i les reiterem per al conjunt de la legislatura. Ara plantegem acords amplis en els àmbits de la Unió Europea, de l’Estat i de Catalunya per sortir de la crisi i impulsar un creixement estable i sostingut, no inferior al 2-2,5%, que és el que permetrà crear els llocs de treball que necessitem.

Pacte pel Creixement

El que diem **Pacte pel Creixement** haurà de contenir una sèrie de Mesures Urgents per mobilitzar capacitats productives que tenim i no podem desplegar. I Reformes Estructurals, algunes ja previstes i que requereixen, com he dit abans, acords amplis també a l’Estat i a Europa.

Apuntaré aquestes mesures urgents i que tindrien efectes immediats:

En l'àmbit de la Unió Europea, és necessari:

1. Utilitzar tots els mecanismes monetaris a la Unió per evitar pèrdues de la competitivitat derivades de devaluacions d'altres monedes,
2. Reactivar l'economia europea amb l'esforç tractor dels països en disposició de fer-ho i
3. Implementar decididament els fons comunitaris d'impuls a les inversions estructurals, de millora de la productivitat sectorial i de la recerca i innovació.

En l'àmbit de l'Estat i de la Generalitat

1.- És imprescindible recuperar el finançament de les empreses, cal finalitzar quan abans la reestructuració bancària. **Cal utilitzar el marge del crèdit, el fons sobrants no aplicat per el sanejament bancari, per al finançament empresarial i, no descartar fer recurs al Mecanisme d'Estabilitat Europea, per obtenir més recursos.**

Ja sabem que aquesta ajuda addicional tindria contrapartides en assegurar la consolidació fiscal i les reformes estructurals, però l'objectiu de possibilitar l'activitat empresarial i la recuperació van per davant.

2.- Fixar nous objectius menys dràstics, i a mig termini, per el re-equilibri de les finances públiques de l'Estat i les autonomies per tal de no deprimir més l'economia i alliberar recursos que prioritàriament han d'anar destinats a afavorir la recuperació.

3.- Cal tornar a invertir en infraestructures, tot obrint el seu finançament als capitals privats, que estan interessats, com veiem, si els projectes responen a criteris d'eficiència i rendibilitat.

4- Eliminació a curt termini de la morositat de totes les administracions públiques. **Compliment estricte de la legislació, pel que fa al període de pagament, a 30 de juny de 2013.** Si no disposen de recursos financers s'ha de posar en funcionament el Compte Corrent de Compensació de les administracions.

5- Promoure decididament a Catalunya la internacionalització i la innovació de les empreses. Mentre els ajuts d'Acció (40 milions d'euros el 2012) estiguin tant limitats per les exigències pressupostaries de la Generalitat, s'han d'establir convenis d'Acció amb les Diputacions per tal que l'augment del 13% (uns 130 milions d'euros) en els seus pressupostos pel 2013 vagin a aquestes finalitats de les empreses del seu territori.

6.- Reducció dràstica de les obligacions administratives de les noves empreses i de les ja existents. Abans de final d'any, els tràmits per obrir un negoci han d'estar en la mitjana europea.

7.- Impulsar un únic contracte per a la inserció professional dels joves, amb incentius potents per a tot tipus d'empreses i obert a una gran flexibilitat en la forma i les prestacions laborals.

8.- Compliment del compromís de rebaixar un punt les cotitzacions socials el 2013 i un altre el 2014, com a compensació de l'increment de l'IVA decidit el juliol de 2012.

9- Mesures selectives cap a sector on la crisi té un impacte diferencial més significatiu i que siguin, o bé estratègiques o bé de fort impacte cap a la resta de sectors. (Rehabilitació, automòbil, serveis a les persones).

Quant a les reformes estructurals:

En l'àmbit de les institucions i mercats públics.

- Transparència de la contractació pública: obertura a les pimes.
- Seguretat jurídica: celeritat en els procediments judicials, revisió dels privilegis processals de les administracions públiques, *executivitat* dels mitjans de pagament (lletres, xecs i pagarés).
- Liberalització dels mercats de telecomunicacions i serveis.
- Totes les administracions han de prendre mesures efectives contra la competència deslleial en els sectors del comerç, serveis tècnics de reparació i rehabilitació.

En l'àmbit de les administracions públiques

- Reducció dels nivells administratius mitjançant la integració de competències. Caldria preguntar-se sobre l'eficiència de les Diputacions amb l'Administració de la Generalitat.
- Reducció dels organismes autònoms, fundacions, agències i societats públiques.
- Reforma de la funció pública, amb incentius a la seva eficiència, agilitat i flexibilitat que, en definitiva, incrementaria la seva productivitat.
- Reformar els organismes reguladors dels sectors estratègics –com Telecomunicacions i Energia- per tal de fer-los fiables i competents.

Fiscalitat

- Estem al límit de la pressió fiscal individual. Cal donar garanties de quan s'eliminaran els augments conjunturals que s'han fet i estabilitzar la legislació fiscal. És especialment important evitar les pèrdues competitives derivades de determinades figures impositives que no s'apliquen en altres territoris.
- L'economia submergida perjudica les empreses que compleixen les seves obligacions i redueix els ingressos tributaris i de seguretat social. Cal aflorar aquestes activitats, aplicar la legislació contra el frau fiscal i, al mateix temps, equilibrar la relació entre l'administració tributària i els contribuents, eliminant privilegis i pràctiques desmesurades.

- Cal simplificar la legislació fiscal per a les pimes, tant en la regulació com en el seu contingut. És necessari trobar solucions a l'IVA sobre factures que no es cobren. Les pimes no poden tenir les mateixes obligacions documentals que les grans empreses.

Treball i capital humà

- Som defensors del diàleg, negociadors i pactistes per naturalesa, i de forma accentuada en l'àmbit laboral.
- El nostre objectiu prioritari es afavorir totes les mesures de flexibilitat interna a les empreses, mitjançant els convenis col·lectius o els pactes d'empresa, per evitar la pèrdua de llocs de treball.
- Creiem en la mediació i l'arbitratge per la resolució de conflictes, molt més que en les sentències judicials i d'aquí la nostra aposta decidida pel Tribunal Laboral de Catalunya, que compartim amb els sindicats.
- L'última fita en aquesta política és l'acord per resoldre de manera efectiva els conflictes sobre la inaplicació a les empreses de les condicions pactades en conveni sectorial.
- La qualificació, la competència i la motivació dels treballadors són elements principals de la productivitat de les nostres empreses. Per això volem que, d'una vegada, la formació per al treball sigui una política de govern a l'Estat i a Catalunya, lluny de les divergències entre departaments.
- El sistema de formació per al treball ha d'assegurar per a totes les persones que surten de les escoles i universitats la formació inicial i la continua durant tota la vida laboral, i compartint des del primer moment la dualitat formació/ treball.

Política industrial i desenvolupament sostenible

- La competitivitat de la nostra indústria és fonamental per si mateixa i per el conjunt dels sectors productius de Catalunya. Per tant, cal reforçar amb visió estratègica els elements interns com la innovació i els externs com les infraestructures i la logística.
- És l'hora d'una política industrial amb criteris d'estabilitat en el temps, que reforci les nostres fortaleses, que les tenim, i ataquí les debilitats o deficiències.
- Encara que la indústria no és l'únic gran sector afectat, és inevitable encarar el greu problema del cost de l'energia, que pesa com una llosa sobre els costos industrials i, ens fa menys competitius respecte dels nostres competidors directes. Ni en l'àmbit europeu s'ha fet prou per la intercomunicació transnacional, ni tenim a l'Estat un "mix energètic" eficient ni l'estructura tarifaria respon mínimament a les necessitats dels sectors consumidors.

- Hem avançat moltíssim en la protecció del medi ambient, i estarem compromesos en les polítiques que responguin a criteris d'eficiència, de viabilitat, de transparència en els costos generats i d'equivalència amb les mesures aplicades per els nostres competidors.

Es tracta, en definitiva, que Catalunya tingui un entorn propici per l'activitat empresarial. Tots els nostres esforços han d'anar dirigits a aconseguir que, per sobre de tot, les administracions, els empresaris i els sindicats treballem junts, amb unitat, per el diàleg, la negociació i el pacte.

Moltes gràcies.

Joaquim Gay de Montellà
President